

КОМУНІКАТИВНІ ВПРАВИ З МОРСЬКОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ: ВИКЛИКИ ТА ПРАКТИКИMARITIME ENGLISH COMMUNICATIVE EXERCISES IN DISTANCE LEARNING:
CHALLENGES AND PRACTICES

Метою статті є дослідити та проаналізувати досвід викладачів кафедри англійської мови в судноводінні у використанні ефективних комунікативних вправ для навчання вільного говоріння на уроках онлайн. Актуальність проблеми зумовлена переходом до дистанційного навчання та необхідністю збереження високої якості мовної підготовки морських фахівців.

Для ефективного аналізу та вдосконалення методів роботи у серед робітників кафедри англійської мови в судноводінні ХДМА було проведено опитування, яке допомогло зрозуміти проблеми, які спіткають освітян і здобувачів. Робота над комунікативними вправами з морської англійської мови в дистанційному навчанні включала опитування, опрацювання результатів та проведення методичного семінару. В роботі представлені приклади адаптації офлайн вправ до онлайн формату. Описані адаптації зберігають суть вправ, але роблять їх реалістичними й ефективними у віртуальному середовищі.

Перенесення відомих методик у цифрове середовище сприяє підтриманню безперервності навчального процесу та забезпечує студентам відчуття зв'язку з класичною аудиторною практикою. Крім того, адаптація вправ відкриває нові можливості для інтерактивності, співпраці та використання цифрових інструментів, що робить навчання більш гнучким та наближеним до реальних професійних ситуацій.

Проведене дослідження показало, що ефективна організація онлайн-занять з морської англійської мови потребує комплексного підходу, який поєднує теоретично обґрунтовані принципи адаптації вправ та практичний досвід викладачів. Ключовим результатом є те, що застосування адаптованих вправ сприяє розвитку вільного говоріння, формуванню стійкої мовної реакції та підвищенню впевненості студентів у професійній комунікації на борту судна.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на оцінку впливу адаптованих вправ на формування комунікативної компетентності та впевненості студентів у професійній комунікації. Загалом, проведене дослідження дозволяє підкреслити важливість комплексного поєднання теоретичних принципів, цифрових технологій та практичного досвіду викладачів у підготовці майбутніх морських фахівців.

Ключові слова: навчання онлайн, говоріння, адаптація вправ, модельний курс 3.17, морська англійська мова.

The purpose of the article is to investigate and analyze the experience of teachers of the English language department in navigation in using effective communicative exercises to teach fluency in online lessons. The urgency of the problem is due to the transition to distance learning and the need to preserve the high quality of language training of marine specialists.

In order to effectively analyze and improve work methods, a survey was conducted among the workers of the English Language Department for Deck Officers of the KSMA, which helped to understand the problems that will befall educators and applicants. Work on communication exercises in maritime English in distance learning included a survey, processing of results and conducting a methodological seminar. The work presents examples of adaptation of offline exercises to the online format. The described adaptations preserve the essence of the exercises, but make them realistic and effective in a virtual environment. The transfer of known techniques to the digital environment contributes to maintaining the continuity of the educational process and provides students with a sense of connection with classical classroom practice. In addition, the adaptation of exercises opens up new opportunities for interactivity, cooperation and the use of digital tools, which makes learning more flexible and closer to real professional situations. The conducted research showed that the effective organization of online classes in maritime English requires a comprehensive approach that combines theoretically based principles of adaptation of exercises and practical experience of teachers. A key result is that the application of adapted exercises contributes to the development of free speech, the formation of a stable language response and the increase of students' confidence in professional communication on board the ship.

Further research should aim to assess the impact of adapted exercises on the formation of communicative competence and students' confidence in professional communication. In general, the conducted research allows us to emphasize the importance of a comprehensive combination of theoretical principles, digital technologies and practical experience of teachers in the training of future marine specialists.

Key words: online learning, speaking, adaptation of exercises, model course 3.17, maritime English.

УДК 811.111'276.6:004.42

DOI <https://doi.org/10.32782/ip/86.1.7>

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

Бойко К.Л.,

ст. викладач кафедри англійської мови в судноводінні
Херсонської державної морської академії

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Сьогодні перед освітянами України стоїть безліч викликів, які необхідно подолати та знайти ефективні шляхи оптимізації навчальних процесів задля високої якості освіти. Створення умов для здобуття освіти в умовах війни та вимушеної міграції, протистояння впливу корупції, забезпечення євроінтеграції та врахування тенденцій

глобалізації – верхівка завдань держави, оскільки освічені люди є найважливішою ланкою змін і побудови майбутнього.

Сучасні умови воєнного часу вимагають від викладачів та студентів максимальної адаптації до змін у режимах навчання, викладання та отримання задовільних результатів освіти. Новітні застосунки, навчальні платформи, оновлені

функції програм дають викладачам змогу розширити можливості всеохоплюючого викладання та знаходитися зі студентами в постійному контакті. Перед викладачами іноземної мови постає завдання організувати процеси таким чином, щоб жоден з факторів не було знехтувано: доступність, ефективність, зацікавленість, творчість, посиленість та практика усного мовлення. Підготовка судноводіїв до вільного та ефективного спілкування англійською мовою на судні та на суші вимагає достатнього часу усної практики, яку викладач має організувати з урахуванням особливостей навчання онлайн та підібрати такі інтерактивні технології, завдання та вправи, які допоможуть сформувати стійку та достатню мовну реакцію.

Водночас дистанційне навчання у сфері морської англійської має свою специфіку, яка обумовлена не лише технічними аспектами, а й професійною спрямованістю підготовки майбутніх фахівців. На відміну від загальноосвітніх дисциплін, воно передбачає постійне відтворення реальних ситуацій на борту судна, моделювання професійного спілкування в умовах обмеженого часу та високої відповідальності. Це вимагає від викладачів не лише глибоких знань мови, а й умінь інтегрувати у навчальний процес рольові ігри, симулятори та комунікативні тренажери, які відтворюють умови роботи на морі. У форматі онлайн таке моделювання значно ускладнене, що змушує шукати креативні рішення для підтримання високого рівня взаємодії та залученості студентів.

Крім того, виклики онлайн формату посилюються психологічними та соціальними факторами, зокрема втому від тривалого перебування перед екраном, нестачею живого спілкування та відчуттям ізольованості. Для морської англійської, де швидкість і точність комунікації є критично важливими, ці чинники можуть негативно впливати на розвиток навичок вільного говоріння. Тому завдання викладача полягає не лише у відборі методів, які відповідають технічним можливостям студентів, а й у створенні навчального середовища, що стимулює активну участь, підтримує мотивацію та сприяє формуванню впевненості у використанні англійської мови в реальних робочих умовах.

Проміжна оцінка та дослідження свідчать про те, що основні труднощі відображають одночасно технічні, психологічні та методичні аспекти і стосуються як викладачів, так і студентів. Вперше дистанційний режим під час пандемії дав знання, але тепер, у воєнних умовах, на проблему накладається нестабільне енергопостачання, тривожний стан і постійні перешкоди [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В українській науковій сфері питання дистанційної освіти переважно розглядається з позиції викладання окремих предметів, принципи і методи яких відрізняються певним різноманіттям організації.

Дослідники, які вивчали цю тематику, зосереджувалися на різних аспектах: В. К. Шевченко досліджував застосування дистанційної освіти в медичній сфері, В. В. Гончаренко висвітлював проблеми становлення дистанційної освіти в Україні загалом, А. Ю. Заболоцький вивчав можливості дистанційної освіти для інклюзивної освіти, В. Л. Бузько та С. П. Величко досліджували застосування дистанційної освіти в загальноосвітній школі. Хоча кількість публікацій з питань дистанційної освіти зростає, вони, як правило, висвітлюють лише окремі аспекти цієї багатогранної сфери [1].

Щодо дистанційного викладання англійської мови, зокрема розвитку комунікативної компетентності студентів, В. В. Варга, Т. В. Войтенко, А. П. Тимчук досліджували формування мовної компетентності студентів ВНЗ у дистанційному навчанні. Показали результативність інтерактивних технологій, гейміфікації, проектною роботи та вебінарів для розвитку комунікативних навичок. А. С. Колесник, І. В. Удовенко, І. С. Мануєнкова вивчали особливості викладання іноземної мови в онлайн-середовищах із використанням платформ як Quizlet, Kahoot, Wordwall та їхній вплив на інтерактивність та комунікативну взаємодію у студентів. О. М. Савченко описує застосування цифрових технологій (Zoom, Google Classroom, онлайн-ресурси, відео-подкасти) для розвитку всіх мовних компетентностей та мотивації у здобувачів вищої освіти, а А. М. Чудійович розглядає проблеми дистанційного викладання англійської в українських університетах: виклики у ролі викладача, фідбеку, мотивації та взаємодії зі студентами.

Зарубіжні науковці досліджували різноманітні питання дистанційної освіти: Десмонд Кіран (Ірландія) розробив теорію реінтеграції освіти та викладання (theory of reintegration of the teaching and learning acts), яка аналізує розрив між викладачем і студентом у дистанційному навчанні. Отто Петерс (Німеччина) є автором численних праць з порівняльної дистанційної освіти і розглядає її як індустріалізований процес. Алехандро Армелліні (Велика Британія) досліджує інновації в онлайн-навчанні, охоплюючи в наукових працях теми соціальної присутності та впровадження відкритих освітніх ресурсів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Як бачимо, питання ефективності освіти онлайн достатньо широко представлені в наукових роботах освітян, але щодо аналізу дієвих методик та вправ для навчання вільного говоріння іноземною мовою, то цей аспект ще недостатньо вивчений і на сьогоднішній день спостерігається брак методичних підходів до використання комунікативних вправ у морській англійській для здобувачів, які навчаються онлайн. Вважаємо, що актуальність проблеми зумовлена переходом до дистанційного навчання та необхідністю

збереження високої якості мовної підготовки морських фахівців.

Мета статті – дослідити та проаналізувати досвід викладачів кафедри англійської мови в судноводінні у використанні ефективних комунікативних вправ для навчання вільного говоріння на уроках онлайн.

Виклад основного матеріалу. Крюїнгові компанії не зменшують своїх вимог до спеціалістів морської галузі, стандарти лише підвищуються, як і раніше знання англійської мови є однією з ключових умов при прийомі на роботу. Викладачі кафедри англійської мови в судноводінні ХДМА з першого курсу навчання готують здобувачів до успішного проходження інтерв'ю та співбесід для працевлаштування, використовуючи сучасні інтерактивні технології та оновлюючи існуючі комунікативні діяльності задля підвищення ефективності при роботі онлайн.

Згідно вимог IMO Model Course 3.17 навчання морської англійської мови має охоплювати практику всіх чотирьох навичок: читання, письмо, аудіювання та говоріння. Говоріння займає основне місце серед інтегрованих навичок, як пріоритет для моряків. Перехід на дистанційне навчання поставив перед викладачами кафедри низку задач і виклики: зберегти успішність і якість освіти, перевести друковані підручники у формат електронних та оновити базу вправ для практики вільного говоріння з урахуванням особливостей роботи онлайн [3].

Навчання говоріння визначається як ключовий компонент підготовки моряків, зосереджуючись на розвитку комунікативної компетентності у професійних та повсякденних ситуаціях на борту судна. Модельний курс пропонує наступні вправи для розвитку говоріння:

- інтернет-чат у реальному часі – студенти обговорюють у чаті швидко реагуючи на повідомлення, що імітує коротку усну взаємодію і доступне реєр-корегування написаного;
- симуляції телефонної розмови (guided telephoning), коли один «дзвонить», інший «відповідає», без візуального контакту (обернені стільці);
- reconstructing a phone call – один студент передає повідомлення телефоном, інший записує його згідно форми, а потім порівнюють результат з оригіналом.
- рольові ігри та симуляції (розігрування ситуацій з використанням SMCP у ролях по змодельованим реальних ситуацій);
- problem-solving simulations (створення складної навігаційної ситуації на судні, обговорення, пошук рішення у групах із представленням результатів або ж групова робота над вирішенням комунікаційних проблем, як то непорозуміння з акцентом іноземця – виявлення проблеми, обговорення рішень) та ін [3].

Запропоновані вправи, передбачені IMO Model Course 3.17, є особливо ефективними для підготовки майбутніх моряків, оскільки вони поєднують розвиток мовних навичок із професійною спрямованістю навчання. Рольові ігри, симуляції аварійних та робочих ситуацій, моделювання переговорів чи обговорення завдань в екіпажі дозволяють студентам не лише практикувати вільне говоріння, а й формувати стійку мовну реакцію в умовах, наближених до реальних. Ефективність таких вправ полягає у тому, що вони змушують учасників швидко добирати слова, дотримуватися чіткості та лаконічності висловлювань, що є ключовими вимогами для комунікації на борту судна. Крім того, робота в парах чи групах сприяє розвитку навичок командної взаємодії, критичного мислення та впевненості у використанні англійської мови, що робить підготовку максимально практичною та релевантною майбутній професійній діяльності моряків.

Використання вищезазначених вправ онлайн не завжди можливе, або ж і взагалі неможливе без адаптації і зміни методики організації процесу. Для ефективного аналізу та вдосконалення методів роботи у серед робітників кафедри англійської мови в судноводінні ХДМА було проведено опитування, яке допомогло зрозуміти проблеми, які спіткають освітян і здобувачів. Робота над комунікативними вправами з морської англійської мови в дистанційному навчанні включала опитування, опрацювання результатів та проведення методичного семінару. Зібрані дані стосувалися завдань Speaking (говоріння), які займають найважливіше місце у підготовці морських спеціалістів до трудової діяльності.

Діаграма 1 виступає як ключовий аналіз даних, щодо неефективності найпопулярніших завдань для практики говоріння через певні труднощі (див. діагр. 1).

Викладачі кафедри використовують широкий спектр завдань для розвитку говоріння: дискусії, рольові ігри, симуляції спілкування по УКВ, групові обговорення, мозаїчні завдання, завдання на вільне говоріння тощо. При роботі офлайн, у освітян було більше можливостей і вправ для практики вільного говоріння, від частини прийшлося відмовитися у зв'язку з неможливістю виконання.

За нашим переконанням, перехід від офлайн до онлайн роботи потребує значних зусиль і методичних рішень, тоді як вправи мають нести практичний характер і давати всім здобувачам можливості для набуття необхідних навичок вільного говоріння. Пропонуємо ознайомитися з деякими принципами та умовами, які варто враховувати при адаптації офлайн вправ для онлайн навчання (див. табл. 1).

Застосування принципів і умов адаптації офлайн-вправ до онлайн-середовища дає загальне розуміння, які підходи сприяють ефективному розвитку мовних навичок. Проте для практичного

Діаграма 1

Джерело: авторське дослідження

Таблиця 1

Принципи та умови адаптації офлайн вправ до онлайн формату

Принцип адаптації	Умови ефективного використання онлайн
Збереження комунікативної цінності	Вправа має максимально відтворювати реальні ситуації, стимулювати спонтанне мовлення, орієнтоване на професійну діяльність моряків.
Інтерактивність і залученість	Організація пар, груп, ротацій, використання breakout rooms, спільних дошок та чатів для активної участі всіх здобувачів.
Чіткість інструкцій	Надання зрозумілих покрокових завдань, інструкцій, шаблонів та опорних матеріалів для уникнення плутанини.
Керованість часу та ресурсів	Обмеження тривалості завдань, використання доступних платформ і інструментів, планування часу для кожного етапу вправи.
Модульність	Розбиття вправи на підготовку, виконання та обговорення для легшого контролю процесу і надання зворотного зв'язку.
Мотивація і безпека	Створення атмосфери, де здобувачам комфортно висловлювати думки, робити помилки і експериментувати з мовленням.
Візуальна та текстова підтримка	Використання схем, карт, інфографіки, шаблонів, які допомагають краще орієнтуватися у завданні.
Контроль і зворотний зв'язок	Активне моделювання процесу викладачем, коментування виступів здобувачів, рекомендації щодо покращення мовлення.

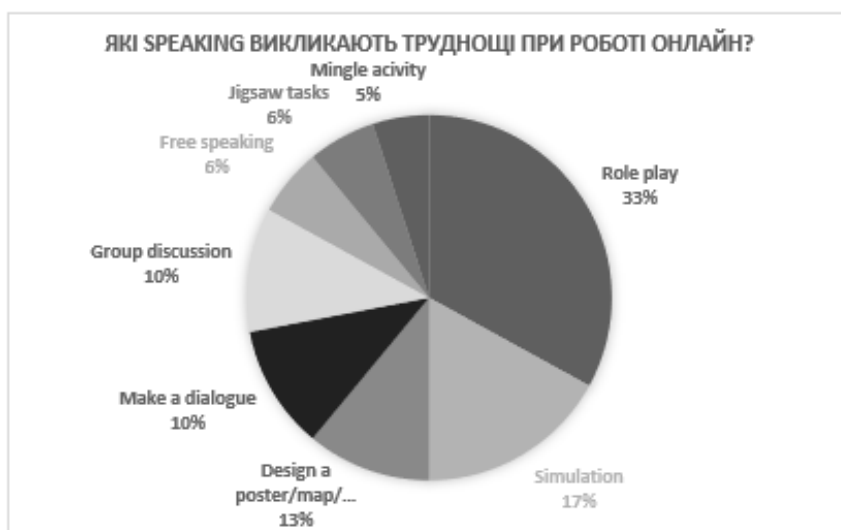
Джерело: авторське узагальнення, 2025

впровадження цих рекомендацій важливо враховувати реальний досвід викладачів, які безпосередньо працюють зі студентами у віртуальних класах. Саме тому наступним кроком нашого дослідження стало проведення опитування серед викладачів кафедри морської англійської мови, яке дозволило з'ясувати, які вправи найчастіше використовуються онлайн, з якими труднощами вони стикаються, а також які стратегії адаптації вправ виявилися найбільш ефективними на практиці. Результати опитування дають змогу поєднати теоретично обґрунтовані принципи з реальним досвідом педагогів

і наочно продемонструвати можливості та обмеження дистанційного навчання.

Наступна діаграма представляє результати опитування викладачів для з'ясування переліку завдань, які викликають труднощі про роботі онлайн, але використовуються для практики говоріння: рольові ігри, симуляції та створення плакатів займають перші місця, але є популярними серед освітян і здобувачів. Вони гнучкі, тому їх можна запропонувати при вивченні різноманітних тем, пропонуючи студентам більше взаємодії в порівнянні з відповідями на питання (див. діагр. 2).

Діаграма 2

Джерело: авторське дослідження

Завдання на складання діалогу, обговорення в малих та великих групах, вільне говоріння за заданою темою, завдання-загадки та завдання на взаємодію (mingling) також викликають певні труднощі, але їх відсоткове значення низьке: від 10% до 5%. Це значить, що завдання такого типу легше адаптувати до онлайн формату навчання і у випадку технічних проблем чи недостатньої кількості учасників навчального процесу, все ж можливо виконати, якщо внести корективи під час пари. Гнучкість та досвідченість освітян дозволяє одразу внести зміни у вправи і мати змогу виконати останній етап уроку – говоріння – ефективно і перевірити досягнутий за заняття прогрес здобувачів.

Труднощі, через які виконання вправ може бути уповільнене чи частково неможливе, включають:

- відсутність окремих здобувачів на попередніх парах, що не дає їм змоги поєднати знання і коректно довести свою думку чи розіграти роль;
- відсутність здобувачів на частині уроку через технічні проблеми;
- недостатньо якісний інтернет-зв'язок, неможливість почути один одного;
- завдання не адаптоване до онлайн формату проведення тощо.

Адаптація традиційних офлайн вправ до онлайн-формату є необхідною умовою ефективного навчання, оскільки вона дозволяє зберегти педагогічну цінність завдань у змінених умовах. Пропонуємо наступну адаптацію:

Рольові ігри. Офлайн-студенти працюють у парах, відтворюючи типові ситуації на борту судна (накази капітана, переговори по радіозв'язку, інструктаж екіпажу). При роботі онлайн ті ж самі ситуації організовуються

у breakout rooms (Zoom, MS Teams). Викладач може змінювати пари, щоб усі студенти потренувалися з різними партнерами, а записи розмов дозволяють робити подальший аналіз.

Дискусії у малих групах. У форматі офлайн групи обговорюють проблемну ситуацію (наприклад, аварію, зміни маршруту, погіршення погоди) і презентують рішення, а дистанційно робота організовується в онлайн-дошках (Miro, Padlet), де учасники залишають ключові ідеї в реальному часі, а потім презентують їх через спільний екран.

Мінгл-активності (mingling). Офлайн студенти вільно пересуваються аудиторією, ставлячи одне одному запитання, працюючи онлайн вони мають швидко змінити партнерів у breakout rooms по 2–3 хвилини, що імітує «рух» і дозволяє практику багатьох діалогів за короткий час.

Такі адаптації зберігають суть вправ, але роблять їх реалістичними й ефективними у віртуальному середовищі. Перенесення відомих методик у цифрове середовище сприяє підтриманню безперервності навчального процесу та забезпечує студентам відчуття зв'язку з класичною аудиторною практикою. Крім того, адаптація вправ відкриває нові можливості для інтерактивності, співпраці та використання цифрових інструментів, що робить навчання більш гнучким та наближеним до реальних професійних ситуацій.

Щодо завдань на розвиток мовлення, які викладачі оминають при роботі онлайн, то це, насамперед, рольові ігри, дебати, розігрування діалогів та оповідь, які уникають 33% та по 17% викладачів відповідно. Створення плакатів та завдання на взаємодію (mingling) не використовують 8% освітян кафедри.

Використання дебатів в онлайн-форматі ускладнюється через технічні обмеження: учасники часто перебивають один одного через затримку звуку, що унеможливорює природний хід дискусії. Організація командної роботи також потребує додаткового часу, адже студенти мають узгоджувати позиції у віртуальних кімнатах. Крім того, викладачеві складніше контролювати одночасні виступи та рівень участі всіх студентів, що знижує ефективність вправи порівняно з офлайн заняттями. При розігруванні рольових ігор в онлайн-форматі здобувачі відчувають брак простору для невербальної комунікації, яка є важливою складовою рольових ситуацій. Технічні проблеми (затримка звуку, нестабільний інтернет) порушують динаміку діалогу та ускладнюють створення реалістичного сценарію. Крім того, викладачеві складніше одночасно контролювати виконання ролей у декількох групах і забезпечувати зворотний зв'язок у режимі реального часу.

Пропонуємо адаптувати вправи «Debates» наступним чином:

- міні-дебати у парах або малих групах, коли студенти діляться на пари/трійки та обговорюють тезу в окремих «breakout rooms», після чого коротко презентують позицію всієї групи;

- асиметричні дебати у чаті, коли замість усної дискусії студенти висловлюють аргументи письмово в чаті або на спільній дошці (Padlet, Miro), що зменшує хаос і дозволяє кожному висловитися;

- рольові дебати, коли кожному студенту задається роль (капітан, механік, диспетчер порту, інспектор тощо), і він відстоює позицію відповідно до професійних обов'язків, що робить вправу більш структурованою;

- формат «один аргумент – одна хвилинка», коли кожен учасник має чіткий час для виступу, що дисциплінує та запобігає перебиванню.

Такі модифікації дозволяють зберегти навчальний потенціал дебатів, але роблять їх керованими в онлайн-середовищі.

Вправи «Design a poster» та «Mingle activity», які ефективно працюють у традиційній аудиторії, в онлайн-середовищі для майбутніх моряків мають низку обмежень. У випадку, коли потрібно намалювати чи створити плакат, то здобувачі позбавлені можливості працювати разом фізично над візуальними матеріалами, що ускладнює колективну креативність і синхронне обговорення деталей. «Mingle activity», яка передбачає вільне пересування аудиторією та швидку зміну партнерів для спілкування, онлайн втрачає свою динамічність: технічні можливості платформ не завжди дозволяють швидко змінювати співрозмовників, а відсутність живої атмосфери робить завдання менш захопливим. У результаті знижується ефект спонтанного мовлення, що є ключовим у підготовці моряків до реальних комунікативних ситуацій на борту судна.

На наш погляд, одним із варіантів організації «Design a poster» може стати заміна фізичного плаката на варіант, коли студенти працюють у спільних онлайн-інструментах (Canva, Google Jamboard, Miro), де кожен може додавати текст, картинку чи позначки в реальному часі, а презентацію постера можна організувати як міні-захист, коли кожна група демонструє результат через «screen sharing» і пояснює ключові ідеї.

Щодо вправ на взаємодію (mingling), то тут також в нагоді стануть «breakout rooms» (Zoom, MS Teams), де студенти об'єднуються в пари/маленькі групи з подальшою ротацією, викладач може задавати таймер і після завершення часу перемішувати групи, що частково відтворює динаміку «мігрування». Для збереження елементів спонтанності, завдання можна давати в останню хвилину (наприклад, питання для короткого діалогу чи ситуацію для обговорення).

Таким чином, проведене дослідження показало, що ефективна організація онлайн-занять з морської англійської мови потребує комплексного підходу, який поєднує теоретично обґрунтовані принципи адаптації вправ та практичний досвід викладачів. Аналіз труднощів і прикладів адаптації вправ свідчить про те, що навіть класичні офлайн-завдання можна успішно трансформувати для віртуального середовища за умови чіткого планування, використання інтерактивних платформ та підтримки активної взаємодії студентів. Ключовим результатом є те, що застосування адаптованих вправ сприяє розвитку вільного говоріння, формуванню стійкої мовної реакції та підвищенню впевненості студентів у професійній комунікації на борту судна. Отримані висновки створюють основу для подальшого вдосконалення методики онлайн-підготовки моряків та розробки рекомендацій для практикуючих викладачів.

Висновки. Отже, проведене дослідження показало, що онлайн-навчання морської англійської мови вимагає поєднання теоретично обґрунтованих принципів адаптації вправ і практичного досвіду викладачів для забезпечення розвитку вільного говоріння. Без достатнього часу та модифікації офлайн завдань, які використовуються на кожному занятті, здобувачі не можуть розвивати навички мовлення за професійним спрямуванням.

Аналіз отриманих даних дозволяє стверджувати, що ефективність вправ для розвитку говоріння можна збільшувати, використовуючи методичні підходи і притримуючись принципів адаптації для роботи в дистанційному режимі. Було встановлено, що основні вправи, які використовуються для збагачення мовленнєвої практики та вдосконалення усного мовлення, потрібно адаптувати задля збереження ефективності, можливості виконання здобувачами в різних технічних умовах та з різним рівнем володіння мови.

Рекомендується застосовувати основні механізми адаптації описаних в статті класичних вправ, таких як рольові ігри, дебати, «Mingle activity» та «Design a poster», що дозволяє зберегти їхню комунікативну цінність та наблизити до реальних професійних ситуацій на борту судна. Доцільно впроваджувати використання інтерактивних платформ, структурованих сценаріїв, breakout rooms та візуальної підтримки сприяє підвищенню залученості студентів, формуванню стійкої мовної реакції та впевненості у професійній комунікації.

Поєднання теоретичних принципів, адаптованих вправ та практичного досвіду викладачів створює основу для подальшого розвитку методики онлайн-підготовки моряків і формування рекомендацій для практичних занять.

Отримані результати створюють основу для подальшого вдосконалення методики онлайн-підготовки моряків та розробки інтерактивних вправ, які максимально наближені до реальних професійних ситуацій на борту судна. Це відкриває перспективи подальших досліджень у сфері дистанційного навчання морської англійської мови, зокрема щодо ефективності різних форматів рольових ігор, дебатів та колективних проектів у віртуальному середовищі. Подальші дослідження мають бути спрямовані на оцінку впливу адаптованих вправ на формування комунікативної компетентності та

впевненості студентів у професійній комунікації. Загалом, проведене дослідження дозволяє підкреслити важливість комплексного поєднання теоретичних принципів, цифрових технологій та практичного досвіду викладачів у підготовці майбутніх морських фахівців.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Sytnykova T., Petrenko O., Bezkorovaina A., Ptushka A. Challenges for universities to online technologies implementation in the conditions of war in Ukraine. *Information Technologies and Learning Tools*. 2024. Vol. 99, № 1. P. 193–208. DOI: 10.33407/itlt.v99i1.5436 (last accessed: 29.08.2025).
2. Січкаренко К. О. Розвиток цифрових освітніх платформ та поширення цифрових компетенцій в освіті. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6792> (дата звернення: 29.08.2025). DOI: 10.32702/2307-2105-2018.12.115
3. International Maritime Organization. IMO Model Course 3.17: Maritime English. London: IMO, 2015. 297 p. Available at: <https://www.wcdn.imo.org/localresources/en/OurWork/HumanElement/Documents/Model%20Course%203.17.pdf> (last accessed: 29.08.2025).
4. Simanjuntak M. B., Selasdini V., Malau A. G., Barasa L., Cahyadi T., Winarno, Herawati S. Development of maritime English communication learning model based on multiliteracy pedagogy. *Multidisciplinary Science Journal*. 2024. Vol. 7, № 5. DOI: 10.31893/multiscience.2025237 (last accessed: 29.08.2025).

Дата першого надходження рукопису до видання: 13.08.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 15.09.2025

Дата публікації: 24.09.2025